

No : 23

Tarih :22/12/2020

ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU ÇALIŞMALARI

4857 sayılı iş kanununun 39. maddesinde, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırlarının en geç iki yılda bir belirleneceği belirtilmektedir. Asgari ücret yönetmeliği de ilgili kanunun 39. maddesine göre düzenlemiştir ve bu maddeye göre komisyon 15 üyeden oluşmaktadır. Bu üyelere 5 tanesi devlet temsilcilerinden oluşmaktadır ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) bu daimi temsilcilerden bir tanesidir. TÜİK'in komisyondaki görevleri, ülkenin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik gelişmelere dair bir rapor hazırlamak ve komisyonun vereceği görev doğrultusunda bir işçinin gerek duyduğu kalori miktarlarını dikkate alarak farklı iş kolları için aylık ücret maliyetini çıkarmaktır. TÜİK hesaplamaları yaparken sadece bünyesinde bulunan fiyat verilerini kullanmakta ve hesaplamaları Asgari Ücret Tespit Komisyonunun direktiflerine göre yapmaktadır. Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından Kurumumuza iletilen dengeli beslenme kalıbı kapsamındaki ürünlerin fiyatları bölgesel düzeyde, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından sağlanan işçi sayıları ile ağırlıklandırılarak hesaplamalar yapılmaktadır. Dengeli Beslenme kalıbında yer alan ürünler Asgari Ücret Komisyonu tarafından belirlenmiş olup, TÜİK tarafından sadece fiyat verileri kullanılarak hesaplamalar yürütülmektedir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 8/11/2000 tarih ve 13308 sayılı yazısı ile bir işçinin günlük dengeli beslenme kalıbı hakkında bilgi için Hacettepe Üniversitesi'ne başvuruda bulunmuş, Üniversite ise 15/11/2000 tarih ve 13431 sayılı yazı ile hafif, orta ve ağır iş kollarında çalışan yetişkin işçilerin enerji ve besin ögesi gereksinimini karşılayacak protein, süt/süt ürünleri, yağ, karbonhidrat, sebze/meyve gibi temel besin maddelerini ve bunların günlük tüketilmesi gereken miktarları belirlemiştir. Buna işçi dengeli beslenme sepeti denmektedir. Bu çerçevede, Hacettepe Üniversitesi tarafından, hafif iş kolunda çalışan yetişkin bir işçi için 2.765 kalori, orta iş kolunda çalışan için 3.090 kalori ve ağır iş kolunda çalışan için ise 3.590 kalori alması gerektiği belirtilmiş ve bir işçinin bu kalori ihtiyacının sağlıklı beslenerek karşılayabilmek için tüketmesi gereken gıda madde ürünlerini ve bunların günlük miktarları belirlenmiştir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun (AÜTK) verdiği görev çerçevesinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hacettepe Üniversitesi'nin belirlediği bu işçi dengeli beslenme sepetinde yer alan gıda maddelerinin günlük ve aylık parasal değerlerini, TÜFE endeksi kapsamında yer alan ve her ay internet sitesinde yayınladığı bölge bazındaki ortalama perakende satış fiyatlarını esas alarak üç farklı iş kolu için hesaplamaktadır.

Buna göre, bir işçinin ihtiyacı olan kalori miktarı üzerinden belirlenen gıda ürünlerinin bölge bazında ortalama fiyatı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından verilen işçi sayıları dikkate alınarak Türkiye geneli için günlük ortalama gıda harcama gereksinimi tespit edilmektedir. Daha sonra, Türkiye geneli için gelir ayrımı gözetilmeksizin 2017-2018-2019 yılları için ortalama gıda harcamalarının payı %23,1 ve gıda dışı diğer harcamaların payı ise %76,9 olarak alınarak, gıda harcaması için bulunan değer üzerinden bir işçinin aylık toplam harcama gereksinimine ulaşılmaktadır.

Sonuç olarak TÜİK, erevesi, içeriği ve metodolojisi ATK tarafından belirlenmiş olan teknik bir hesaplama yapmaktadır. Bu hesap bir iŐinin ihtiyaç duyacağı aylık toplam harcama gereksinimini göstermektedir ve bu çalıŐmanın sonuçları Komisyona sunulmaktadır.

Ne asgari ücret ne de asgari ücret artıŐ oranı TÜİK tarafından belirlenmemekte ve önerilmemektedir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.